

Ierosināta lieta par pārmaksātā pievienotās vērtības nodokļa atmaksas kārtību

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2017. gada 25. aprīlī ierosināja lietu “Par likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” (redakcijā, kas bija spēkā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim) 12. panta 12.³ un 12.⁵ daļas, ciktāl tās ierobežo tiesības uz nodokļu pārmaksas atmaksu saprātīgā termiņā, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajam, otrajam un trešajam teikumam”.

Apstrīdētās normas

Likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” 12. panta 12.³ daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim): “Valsts ieņēmumu dienests, veicot nodokļu administrēšanas pasākumus, 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemta nodokļa deklarācija par taksācijas periodu, pārceļ apstiprināto pārmaksāto nodokļa summu uz nākamo taksācijas periodu līdz taksācijas gada beigām, sedzot nākamajos taksācijas periodos valsts budžetā maksājamo nodokļa summu. (..)”

Likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” 12. panta 12.⁵ daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim): “Ja apliekamajai personai pēc šā panta 12.⁴ daļā minētās pārmaksātās nodokļa summas novirzīšanas joprojām ir pārmaksātā nodokļa summa, to pārceļ uz nākamajiem taksācijas periodiem atbilstoši šā panta 12.³ daļā noteiktajam.”

Augstāka juridiska spēka norma

Satversmes 105. panta pirmais, otrais un trešais teikums: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – tiesa) pieteikuma. Tiesa kasācijas kārtībā skatot lietu par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas – SIA "LatInterMeh" – pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma atzīšanu par prettiesisku. Ar šo lēmumu pieteicējai daļa no

pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas saskaņā ar likumu esot pārcelta uz nākamo taksācijas periodu līdz taksācijas gada beigām.

Tiesas ieskatā apstrīdētās normas, ciktāl tās ierobežo pieteicējas kā nodokļa maksātājas tiesības uz pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas atmaksāšanu saprātīgā termiņā, neatbilstot Satversmē 105. pantā noteiktajām pamattiesībām, samērīguma principam, kā arī nodokļu sistēmas neitralitātes principam.

Tiesa uzskata, ka ekonomiskais slogs, ko nodokļa maksātājam uzliekot likums, ilgstošā laika posmā un bez jebkādas kompensācijas, liedzot nodokļa maksātājam iespēju saņemt un rīkoties ar viņa finanšu līdzekļiem. Tas varot negatīvi ietekmēt nodokļa maksātāja spēju veikt saimniecisko darbību.

Tiesas procedūra

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2017. gada 30. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2017. gada 25. septembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830737, 26200580